

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÁO CÁO KẾT QUẢ

NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP BỘ

Đề tài:

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH PHÁT TRIỂN KINH TẾ
TỰ NHÂN TRONG TIẾN TRÌNH CÔNG NGHIỆP HÓA -
HIỆN ĐẠI HÓA VÀ HỘI NHẬP KINH TẾ QUỐC TẾ
Ở TỈNH THÁI NGUYÊN**

MÃ SỐ: B2009-TN06-03

Chủ nhiệm đề tài: TS. TRẦN ĐÌNH TUẤN

THÁI NGUYÊN - 2011

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÁO CÁO KẾT QUẢ

NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP BỘ

Đề tài:

**NGHIÊN CỨU TÌNH HÌNH PHÁT TRIỂN KINH TẾ
TƯ NHÂN TRONG TIẾN TRÌNH CÔNG NGHIỆP HÓA -
HIỆN ĐẠI HÓA VÀ HỘI NHẬP KINH TẾ QUỐC TẾ
Ở TỈNH THÁI NGUYÊN**

MÃ SỐ: B2009-TN06-03

Chủ nhiệm đề tài: **TS. TRẦN ĐÌNH TUẤN**

Tham gia nghiên cứu: **1. PGS.TS. Nguyễn Lâm Toán**
2. ThS. Đinh Thị Khánh
3. ThS. Nguyễn Hữu Thu
4. ThS. Lê Văn Tâm

THÁI NGUYÊN - 2011

DANH SÁCH NHỮNG NGƯỜI THAM GIA THỰC HIỆN ĐỀ TÀI VÀ ĐƠN VỊ PHỐI HỢP CHÍNH

- Tham gia nghiên cứu:*
- 1. PGS.TS. Nguyễn Lâm Toán**
 - 2. ThS. Đinh Thị Khánh**
 - 3. ThS. Nguyễn Hữu Thu**
 - 4. ThS. Lê Văn Tâm**

Đơn vị phối hợp chính:

- 1. Sở Kế hoạch - Đầu tư tỉnh Thái Nguyên**
- 2. Cục Thống kê tỉnh Thái Nguyên**

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
3.2.1. Về không gian.....	3
3.2.3. Về thời gian	3
3.2.3. Về nội dung.....	3
4. Bố cục của báo cáo đề tài.....	4
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI	6
1.1. Lý luận chung về kinh tế tư nhân, công nghiệp hóa - hiện đại hóa và hội nhập kinh tế quốc tế	6
1.1.1. Khái niệm.....	6
1.1.1.1. Khái niệm kinh tế tư nhân.....	6
1.1.1.2. Khái niệm về các loại hình doanh nghiệp của kinh tế tư nhân.....	6
1.1.1.3. Khái niệm công nghiệp hóa - hiện đại hóa.....	7
1.1.1.4. Khái niệm về hội nhập kinh tế quốc tế	8
1.1.2. Đặc điểm, vai trò của kinh tế tư nhân.....	8
1.1.2.1. Đặc điểm	8
1.1.2.2. Vai trò, vị trí của kinh tế tư nhân.....	11
1.1.3. Mối quan hệ giữa kinh tế tư nhân với CNH-HĐH và hội nhập kinh tế quốc tế	12
1.2. Thực trạng phát triển kinh tế tư nhân trên thế giới và ở Việt Nam.....	13
1.2.1. Sơ lược hình thành phát triển kinh tế tư nhân trên thế giới.....	13
1.2.2. Tình hình phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam	15
1.2.3. Những vấn đề chủ yếu đặt ra để phát triển kinh tế tư nhân ở Việt Nam	16

1.2.4. Những nội dung cơ bản phát triển kinh tế tư nhân trong điều kiện CNH-HĐH và hội nhập kinh tế quốc tế	19
1.2.4.1. Đẩy mạnh quá trình phát triển công nghệ trong các doanh nghiệp thuộc thành phần kinh tế tư nhân.....	19
1.2.4.2. Đẩy mạnh phát triển nguồn nhân lực, nâng cao trình độ tay nghề và phong cách lao động cho đội ngũ người lao động.....	19
1.2.4.3. Phát triển kinh tế tư nhân là quá trình tăng vốn kinh doanh của các doanh nghiệp.....	20
1.2.4.4. Đẩy mạnh mở rộng quan hệ đối ngoại trong quá trình phát triển kinh tế tư nhân trong điều kiện hiện nay	20
1.2.4.5. Hoàn thiện cơ chế quản lý Nhà nước đối với các doanh nghiệp kinh tế tư nhân trong quá trình CNH-HĐH và hội nhập kinh tế quốc tế.....	20
1.2.4.6. Tăng cường công tác tổ chức quản lý trong các doanh nghiệp khu vực kinh tế tư nhân	21
1.3. Phương pháp nghiên cứu	22
1.3.1. Phương pháp luận chung	22
1.3.2. Phương pháp cụ thể.....	22
1.3.2.1. Phương pháp thu thập số liệu	22
1.3.2.2. Phương pháp xử lý số liệu	22
1.3.2.3. Phương pháp phân tích đánh giá.....	23
1.3.3. Hệ thống chỉ tiêu phân tích, đánh giá	23
1.3.3.1. Chỉ tiêu định tính	23
1.3.3.2. Chỉ tiêu định lượng	23
Chương 2. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN Ở TỈNH THÁI NGUYÊN.....	25
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	25
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	25
2.1.1.1. Vị trí địa lý	25
2.1.1.2. Đất đai.....	25
2.1.1.3. Tiềm năng khoáng sản.....	27
2.1.2. Tình hình kinh tế xã hội.....	28
2.1.2.1. Tình hình dân số và lao động.....	28

2.1.2.2. Tình hình phát triển kinh tế	28
2.1.2.3. Kết cấu hạ tầng chủ yếu	29
2.1.3. Đánh giá chung về đặc điểm địa bàn nghiên cứu	30
2.1.3.1. Thuận lợi	30
2.1.3.2. Khó khăn	31
2.2. Thực trạng phát triển kinh tế tư nhân ở tỉnh Thái Nguyên	31
2.2.1. Thực trạng phát triển doanh nghiệp tư nhân ở tỉnh Thái Nguyên	31
2.2.1.1. Số lượng doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	31
2.2.1.2. Về ngành nghề kinh doanh	33
2.2.1.3. Tình hình phân bố doanh nghiệp theo địa giới hành chính	34
2.2.1.4. Về quy mô vốn của doanh nghiệp	35
2.2.1.5. Tình hình sử dụng lao động của các doanh nghiệp đang hoạt động	37
2.2.2. Kết quả sản xuất kinh doanh của kinh tế tư nhân	38
2.2.2.1. Doanh thu thuần phân theo loại hình doanh nghiệp	38
2.2.2.2. Doanh thu thuần phân theo ngành nghề kinh doanh	39
2.2.2.3. Cơ cấu giá trị sản xuất kinh doanh của các thành phần kinh tế	40
2.2.3. Tình hình tổ chức của các doanh nghiệp của kinh tế tư nhân	44
2.2.3.1. Tình hình chủ doanh nghiệp của các doanh nghiệp điều tra ...	44
2.2.3.2. Tình hình sử dụng công nghệ trong các doanh nghiệp điều tra ...	45
2.2.3.3. Trình độ lao động trong các doanh nghiệp điều tra	46
2.2.3.4. Về quan hệ lao động và tổ chức công đoàn	50
2.2.4. Tham gia của kinh tế tư nhân trong lĩnh vực phát triển nông nghiệp nông thôn ở tỉnh Thái Nguyên	51
2.2.4.1. Tình hình phát triển của doanh nghiệp nông nghiệp	51
2.2.4.2. Tình hình đầu tư của các doanh nghiệp nông nghiệp	53
2.2.4.3. Cung cấp nguyên liệu và tiêu thụ nông sản hàng hoá	54
2.2.5. Một số hạn chế trong phát triển kinh tế tư nhân ở Thái Nguyên ...	55
2.2.5.1. Những hạn chế trong việc thực hiện nghĩa vụ thuế của các doanh nghiệp kinh tế tư nhân ở tỉnh Thái Nguyên	55

2.2.5.2. Những hạn chế trong việc thực hiện công tác bảo vệ môi trường sinh thái của các doanh nghiệp kinh tế tư nhân ở tỉnh Thái Nguyên	56
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	59
3.1. Các yếu tố chủ yếu ảnh hưởng đến phát triển kinh tế tư nhân	59
3.1.1. Những khó khăn cần hỗ trợ và nhu cầu của doanh nghiệp.....	59
3.1.1.1. Đối với các loại hình kinh tế tư nhân nói chung.....	59
3.1.1.2. Đối với các doanh nghiệp nông nghiệp	61
3.1.2. Đánh giá về quản lý nhà nước của kinh tế tư nhân.....	62
3.1.2.1. Quản lý nhà nước đối với kinh tế tư nhân	62
3.1.2.2. Doanh nghiệp điều tra đánh giá về quản lý nhà nước	63
3.1.3. Khái quát các yếu tố gây cản trở.....	64
3.1.4. Cơ hội để doanh nghiệp tư nhân phát triển.....	69
3.1.5. Đánh giá SWOT đối với kinh tế tư nhân ở tỉnh Thái Nguyên	70
3.2. Những giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân ở tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2011-2015 và tầm nhìn đến 2020	71
3.2.1. Quan điểm - Phương hướng - Mục tiêu.....	71
3.2.1.1. Quan điểm.....	71
3.2.1.2. Phương hướng phát triển kinh tế tư nhân ở tỉnh Thái Nguyên	74
3.2.1.3. Mục tiêu	77
3.2.2. Các giải pháp thúc đẩy phát triển kinh tế tư nhân	78
3.2.2.1. Thống nhất nhận thức, quan điểm về kinh tế tư nhân	78
3.2.2.2. Các giải pháp cụ thể.....	78
KẾT LUẬN	86
1. Kết luận	86
2. Một số kiến nghị	87
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC	91

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nguyên bản
CNTB	Chủ nghĩa tư bản
CTCP	Công ty cổ phần
DN	Doanh nghiệp
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
DNTN	Doanh nghiệp tư nhân
FDI	Vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
HĐBT	Hội đồng Bộ trưởng
HTX	Hợp tác xã
KHKT	Khoa học kỹ thuật
QĐ	Quyết định
NNNT	Nông nghiệp nông thôn
SL	Số lượng
TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
TW	Trung ương
WTO	Tổ chức thương mại thế giới
XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

<i>Bảng 2.1.</i>	Tình hình sử dụng đất đai của tỉnh Thái Nguyên năm 2009.....	26
<i>Bảng 2.2.</i>	Dân số và lao động của tỉnh Thái Nguyên năm 2009	28
<i>Bảng 2.3.</i>	Một số chỉ tiêu kinh tế của tỉnh Thái Nguyên.....	29
<i>Bảng 2.4.</i>	Số lượng doanh nghiệp phân theo loại hình doanh nghiệp.....	31
<i>Bảng 2.5.</i>	Số lượng doanh nghiệp phân theo ngành nghề kinh doanh	33
<i>Bảng 2.6.</i>	Phân loại doanh nghiệp theo địa giới hành chính	34
<i>Bảng 2.7.</i>	Số lượng doanh nghiệp đang hoạt động phân theo thành phần kinh tế năm 2009	35
<i>Bảng 2.8.</i>	Quy mô nguồn vốn phân loại theo loại hình doanh nghiệp.....	35
<i>Bảng 2.9.</i>	Tình hình sử dụng lao động của các doanh nghiệp đang hoạt động phân theo loại hình doanh nghiệp	37
<i>Bảng 2.10.</i>	Doanh thu thuần của các doanh nghiệp đang hoạt động phân theo loại hình doanh nghiệp	38
<i>Bảng 2.11.</i>	Phân loại doanh thu theo ngành nghề kinh doanh	39
<i>Bảng 2.12.</i>	Lợi nhuận của các doanh nghiệp đang hoạt động phân theo loại hình doanh nghiệp.....	43
<i>Bảng 2.13.</i>	Một số thông tin chung đối với các chủ doanh nghiệp.....	44
<i>Bảng 2.14.</i>	Trình độ công nghệ của các doanh nghiệp điều tra	45
<i>Bảng 2.15.</i>	Trình độ lao động trong các doanh nghiệp tư nhân	46
<i>Bảng 2.16.</i>	Trình độ lao động trong các công ty TNHH.....	48
<i>Bảng 2.17.</i>	Trình độ của lao động tại các công ty cổ phần có vốn góp.....	48
<i>Bảng 2.18.</i>	Trình độ học vấn của lao động tại các công ty cổ phần.....	49
<i>Bảng 2.19.</i>	Tổ chức công đoàn tại các doanh nghiệp điều tra.....	50
<i>Bảng 2.20.</i>	Một số thông tin chính về các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực nông nghiệp nông thôn tại Thái Nguyên.....	52
<i>Bảng 2.21.</i>	Kết quả thanh, kiểm tra thuế năm 2008-2009	55
<i>Bảng 3.1.</i>	Ý kiến của doanh nghiệp về những thuận lợi, khó khăn trong ...	59
<i>Bảng 3.2.</i>	Ý kiến của doanh nghiệp về những thuận lợi, khó khăn trong hoạt động kinh doanh.....	61
<i>Bảng 3.3.</i>	Tổng hợp ý kiến đánh giá của doanh nghiệp đối với quản lý nhà nước ở tỉnh Thái Nguyên	63
<i>Bảng 3.4.</i>	Phân tích SWOT đối với kinh tế tư nhân.....	70

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu 2.1. Cơ cấu kinh tế của các thành phần kinh tế 42